

Verksamhetsrapport delår 1 2020

Omvårdnadsnämnd

Innehållsförteckning

1 Målanalys.....	3
1.1 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.....	3
2 Uppföljning av politiska uppdrag.....	6
2.1 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att utveckla sin boendeplan med nya boendelösningar, till exempel Trygghetsboenden, för att förstärka det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet för äldre och minska behovet av vård-och omsorgsboendeplatser.....	6
2.2 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att möjliggöra att medarbetarnas tid hos kund utökas och övriga arbetsuppgifter effektiviseras.....	6
2.3 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen förbättra medarbetarnas arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron och öka personalens inflytande över arbetstid och planering.....	6
2.4 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att utreda hur och till vilka kostnader och nytta personer över 75 år ska kunna erbjudas två timmars icke biståndsbedömd insats av förebyggande karaktär....	6
2.5 Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att införa digital matvaruhandel inom hemtjänsten samt möjligheten att även övriga serviceåtgärder kan utföras av andra än kommunens personal i kommunens ytterområden.....	7
2.6 Omvårdnadsnämnden uppdras att säkerställa kvalitet och uppföljning på ett likvärdigt sätt i alla verksamheter, såväl i egen som privat regi.....	7
3 Resultat och investeringar.....	7
3.1 Covid-19.....	8
3.2 Kommunplan 2020.....	9
4 Sammanfattning av de viktigaste händelserna.....	9

1 Målanalys

1.1 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Nämndens verksamheter

Stränga prioriteringar har gjorts och kommer även fortsättningsvis att göras för att få kärnverksamheten gentemot kund att fungera i de kraftigt förändrade förutsättningar som pandemin medfört.

Arbetsituationen har påverkats för såväl omvårdnadspersonal och sjuksköterskor som chefer på alla nivåer inom kontoret. Framför allt enhetschefer har fått en ökad arbetsbelastning med fokus på personalbemanning och schemaläggning. Verksamhetsplanering och åtgärdsplaner utifrån att uppnå budget i balans har endast delvis genomförts. Pandemin har påverkat kundernas möjlighet till självständighet negativt eftersom flera aktiviteter för kunder har ställts in eller minimerats för att minska risken för smittspridning.

I dagsläget går det endast att göra begränsade bedömningar av kostnadsökningar men det står klart att kontoret kommer att ha ökade kostnader främst gällande personalbemanning utifrån beordringar, timvikarier och bemanningssköterskor. Kostnader för skyddsutrustning och bärkostnader förväntas också stiga.

Vård- och omsorgsboenden

Kunder har i större utsträckning än tidigare valt att tacka nej till vård- och omsorgsboenden på grund av Covid-19. Antalet ansökningar generellt har gått ned sedan mars månad och det har därför funnits utrymme att öka antalet uppföljningar framför allt på beslut om natttillsyn, där man följt upp samtliga insatser och därmed även kunnat avsluta flera.

Verksamheterna har upplevt att samarbete och samverkan förbättrats och förenklats. Både inom och utanför det egna kontoret finns stor förståelse för allvaret i situationen och man ställer solidariskt upp till exempel utifrån bemanning med att ta extra turer och byta vid behov.

Specifika aktiviteter och åtgärder utifrån covid-19

En arbetsgrupp bestående av sjuksköterskor, rehab, samordnare och chefer har tillsammans utarbetat ett förslag till gemensam kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation i händelse av att 50% av sjuksköterskorna skulle vara frånvarande. För att stärka bemanning trots en initialt ökad sjukfrånvaro har chefer övervägande arbetat med bemanningsfrågor, information, stöttande samtal till medarbetare samt semesterplanering och introduktion av nya medarbetare. Restriktivitet har tillämpats när det gäller att bevilja ledighetsansökningar. All rörlig tid har lagts ut i schema. Vikarier har anställts på månadsvikariat istället för timvikariat.

Avvikelser i förhållande till de kommunövergripande målen

Verksamhetsplaneringarna har inte genomförts under våren vilket leder till att visst utvecklingsarbete inte genomförs. Medarbetares oro för att bli smittade av covid-19 har försvårat bemanningen och ökat behovet av beordring och beställning av vikarier. Medarbetare har smittats med och insjuknat i covid-19.

Hantering av skyddsutrustning och frågor kring hur, när och hur ofta den ska användas samt vad som är adekvat skyddsutrustning har tagit mycket tid och kraft för framför allt enhetschefer. Den rådande situationen har utmanat det tillitsbaserade ledarskapet då ständiga förändringar gör att ny information kan upplevas som motstridiga uppgifter; det finns tydliga behov av att tålmodigt informera och förklara för att förmedla trygghet och tydlighet.

Den känsla av isolering som finns på grund av besöksförbudet har inneburit ökad psykisk ohälsa

för flera kunder. Vissa kunder känner ökad ångest och oro vilket kan leda till ökat användande av lugnande läkemedel.

Stöd i hemmet

Pandemiutbrott i början av år 2020 har i mycket stor utsträckning påverkat verksamheter tillhörande Omvårdnadsnämnden och drastiskt förändrat verksamhetens genomförande. Stort arbete är nedlagt för att hitta lösningar utifrån höga sjukskrivningstal hos medarbetare, minska smittspridning hos våra kunder samt för att så långt som möjligt garantera patientsäkerhet och säkerhet för anställd personal. Arbetet har inneburit förändrad planering, omprioriteringar och beslut som har påverkat såväl kunder, anhöriga som medarbetare och chefer. För att förhindra smittspridning har personalplanering utgått från begreppet kohortvård (isolering av den smittade, få personer runt den smittade, kontinuitet) vilket är mycket resurskrävande.

Personkontinuitet har påverkats inom hemtjänst, hemsjukvård samt korttidsenhet med anledning av ökad sjukfrånvaro hos medarbetare. Initialt nådde sjukskrivningstalen 30 % frånvaro vilket medförde ett stort vikariebehov. Många nya medarbetare – vikarier har introducerats för arbete, framförallt inom hemtjänst. För att minska smittspridning har schemaläggning av vikarier inom ett och samma hemtjänstområde införts. Hemtjänstinsatser har prioriterats utifrån basala behov. Serviceinsatser som social aktivitet har tagits bort. Insatser som städ och tvätt har genomförts men inte efter tidigare planering utan med en lägre frekvens. Verksamheten har prioriterat insatser som måltider, läkemedel och omvårdnad- personlig hygien.

Tillsyn har vid överenskommelse med kund ersatts av tillsyn via telefon. Kunder över 70 år, vilka tidigare har haft beviljad insats ledsagning till affär, har fått matinköp och hemleverans av varor utförda av omvårdnadspersonal. Kundernas påverkan av tider de önskar få hjälp har minskat. Kunder har på egen begäran av sagt sig beviljade hemtjänstinsatser för att minska sociala kontakter. Anhöriga har i utökad grad stöttat närstående med insatser. Enheten anhöriganställda har, liksom samtliga verksamheter, bedrivit kohortvård och i samråd med biståndshandläggare tillfälligt anställt anhörig för dubbelbemanning. Detta har avlastat hemtjänst.

Planering och uppbyggnad av Covidteam inom hemtjänst har genomförts i ett led att minska smittspridning. Covidteam arbetar enbart med smittade samt misstänkt smittade kunder. Detta team har dock haft svårt att komma i gång pga. rekryteringsproblem. Arbete fortgår. Särskild krisorganisation avseende legitimerad personal skapad. Detta för att en chef skall kunna samordna all legitimerad personal, oavsett kontorstillhörighet. Eskaleringstrappa som beslutsstöd för chef för denna organisation finns framtagen.

20 platser anhörigavlösning / växelvård stängdes mars 2020 för att minska smittspridning. Beslut kvarstår. Besöksförbud vid korttidsenhet Bergmästaren har påverkat kunder och anhöriga. Vid vård i livets slut har möjlighet för besök kunnat genomföras efter anordning av särskild sluss samt tillhandhållande av skyddsutrustning till anhöriga.

In- och utflyttningsstopp har funnits under pågående pandemi. Under senare del av pandemin har dock inflytt av redan smittade kunder kunnat erbjudas plats vid Bergmästaren. Detta till enhet där andra kunder med smitta återfinns.

Tidigare beslut om avveckling av platser korttidsenhet Bergmästaren har fått ändrad tidsplan på grund av Covid-19-pandemin. Genomförs våren 2021.

Förebyggande och kompetens

Dagverksamheterna har stängt. Även här genomför vi inte insatser som är beviljade av biståndshandläggare. Det blir vissa minskade kostnader för resor. Träffpunkterna har också stängt ner förutom Nygården som enbart bedriver uppskattad uteverksamhet. Ytterligare verksamhet utomhus planeras i sommar för alla äldre i kommunen med medarbetare från vår förebyggande verksamhet.

Anhörigsstöd och personliga ombud arbetar med sina uppdrag men har anpassat sig utifrån

smittspridningsrisken och arbetar mer digitalt, via telefon och färre fysiska möten. Anhörigstöd arbetar med kommunens stödlinje där medborgare har möjlighet att uttrycka oro och få samtalsstöd. Volontärsamordnaren driver fortfarande sin verksamhet. Volontärernas insatser påverkas dock av besöksförbudet på vård- och omsorgsboenden.

Analys av indikatorerna

Samtliga indikatorer bygger på socialstyrelsens brukarundersökning och redovisas på helårsbasis.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel äldre som uppger att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål. Hemtjänst	—	90 %	Ok	Uppnås
Andel äldre som uppger att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål. Vård- och omsorgsboende	—	82 %	Ok	Uppnås
Andel äldre som uppger att de alltid eller oftast kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen. Hemtjänst	—	65 %	Ok	Uppnås
Andel äldre som anger att de alltid eller oftast kan påverka vilka tider de får hjälp av personalen. Vård- och omsorgsboende	—	64 %	Ok	Uppnås
Andel äldre på vård- och omsorgsboende som är mycket eller ganska nöjda med de aktiviteter som erbjuds	—	72 %	Ok	Uppnås
Andel äldre som uppger att det känns mycket eller ganska tryggt på vård- och omsorgsboendet	—	92 %	Ok	Uppnås

2 Uppföljning av politiska uppdrag

2.1 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att utveckla sin boendeplan med nya boendelösningar, till exempel Trygghetsboenden, för att förstärka det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet för äldre och minska behovet av vård-och omsorgsboendeplatser

Uppföljning uppdrag

Ansvar för trygghetsboende ligger ej under omvårdnadsnämnden. Likväl handlar det om att påvisa behov av bra bostäder för äldre, i samverkan med Gavlegårdarna eller andra aktörer. En första rapport rörande den framtida inriktningen för omvårdnadsnämndens verksamheter har presenterats för nämnden i april. I denna gavs en nulägesbild av boendeläget idag. Förslag inom ramen för den framtida inriktningen där boendefrågan är central, kommer i slutet av 2020.

2.2 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att möjliggöra att medarbetarnas tid hos kund utökas och övriga arbetsuppgifter effektiviseras

Uppföljning uppdrag

Första steget är en nulägesbeskrivning för nämnden av aktuell kundtid. Har ej påbörjats.

2.3 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen förbättra medarbetarnas arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron och öka personalens inflytande över arbetstid och planering

Uppföljning uppdrag

Klargöra vilka ansvarsområden olika myndigheter inom Gävle kommun har. Dialog har påbörjats mellan Valfärd Gävles HR-funktioner och HR-avdelningen inom Styrning och stöd för hantering av uppdraget.

2.4 Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att utreda hur och till vilka kostnader och nytta personer över 75 år ska kunna erbjudas två timmars icke biståndsbedömd insats av förebyggande karaktär

Uppföljning uppdrag

Uppdraget behöver förtydligas vad det avses. Vilket är syftet och vad ska förebyggas, samt frekvensen av de två timmarna? Har ej påbörjats.

2.5 Omvårdnadsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att införa digital matvaruhandel inom hemtjänsten samt möjligheten att även övriga serviceåtgärder kan utföras av andra än kommunens personal i kommunens ytterområden

Uppföljning uppdrag

Ett projekt kring digital matvaruhandel har påbörjas i februari 2020 och kommer att slutrapporteras senast hösten 2020.

Angående den andra delen av uppdraget gällande "möjligheten att även övriga serviceåtgärder kan utföras av andra än kommunens personal i kommunens ytterområden" så behöver uppdraget tydliggöras i förhållande till omvårdnadsnämndens ansvar.

2.6 Omvårdnadsnämnden uppdras att säkerställa kvalitet och uppföljning på ett likvärdigt sätt i alla verksamheter, såväl i egen som privat regi

Uppföljning uppdrag

Ej påbörjat.

3 Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2020-04-30	Utfall 2019-04-30	Budget 2020-04-30	Budget helår 2020	Prognos helår 2020
Verksamhetens intäkter	65,4	69,4	63,9	191,8	191,8
Personalkostnader	-251,9	-268,8	-249,8	-777,6	794,6
Övriga kostnader	-208,9	-212,0	-205,2	-616,5	652,5
Avskrivningar/nedskrivningar	-2,2	-2,6	-1,9	-5,8	-5,8
Internränta	-0,2	-0,2	-0,3	-1,0	-1,0
Resultat före kommunbidrag	-397,8	-414,2	-393,3	-1 209,1	1 262,1
Kommunbidrag	403,0	421,0	403,0	1 209,1	1 209,1
Årets resultat	5,2	6,8	9,7	0,0	-53,0
Investeringar	0,9	0,4	2,7	8,2	8,2
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultat

Den största avvikelsen finns inom vård- och omsorgsboenden för bemanning, där kostnaderna för OB, övertid och inhyrda sjuksköterskor avviker med ca 6,5 mnkr. Arbetet för att hantera denna kända avvikelse har pausats på grund av Covid-19.

Arbetet med effektiviseringskravet för omvårdnadsnämnden under 2020 (26 mnkr) startade redan under slutet av 2019 och det första beslutet fattades på februarisammanträdet och förväntades ha en effektiviseringseffekt på ca 2,0 mnkr under 2020. Dock har stora delar av nämndens planerade effektiviseringsarbete tyvärr blivit förskjutet på grund av den förändrade situationen av Covid-19.

Prognosen för omvårdnadsnämnden avseende hela 2020 bedöms till minus ca 53,0 mnkr. Avvikelsen är till sin helhet beroende på effekterna av Covid-19 pandemin.

Investeringar

Planerade investeringar för omvårdnadsnämnden kommer att genomföras, med betoning på senhösten och vintern 2020.

3.1 Covid-19

Vilka åtgärder som nu genomförs för att hantera Covid-19 samt dess ekonomiska effekter

Övergripande

Stränga prioriteringar har gjorts och kommer även fortsättningsvis att göras för att få kärnverksamheten gentemot kund att fungera i de kraftigt förändrade förutsättningar som pandemin medfört.

Arbetsituationen har påverkats för såväl personal som chefer på alla nivåer. Framför allt enhetschefer har fått en ökad arbetsbelastning med fokus på personalbemanning och schemaläggning. Verksamhetsplanering och åtgärdsplaner utifrån att uppnå budget i balans har endast delvis genomförts. Pandemin har påverkat kundernas möjlighet till självständighet negativt eftersom flera aktiviteter för kunder har ställts in eller minimerats för att minska risken för smittspridning.

I dagsläget går det endast att göra begränsade bedömningar av kostnadsökningar men det står klart att verksamheten kommer att ha ökade kostnader.

Det vidare verksamhetsplanearbetet med handlingsplaner samt visst utvecklingsarbete inom Valfärd Gävles inre organisation har ej kunnat bedrivas enligt plan utifrån situationen med Covid-19.

Prognos för helåret 2020 ekonomiska effekter av Covid-19

Materialinköp för skyddsutrustning -9,6 mnkr

Kostnaderna för materialinköp för skyddsutrustning förväntas uppgå till ca 9,6 mnkr för omvårdnadsnämnden vid årets slut enligt den senaste bedömningen och de aktuella prisnivåerna på marknaden. Prognosen är dock högst osäker och kan behöva justeras.

Personalkostnader -16,4 mnkr

Prognosen för ökade personalkostnader förväntas uppgå till ca 16,4 mnkr för omvårdnadsnämnden vid årets slut enligt den senaste beräkningen, som baseras på förväntad övertid, mertid etc. Prognosen är dock högst osäker och kan behöva justeras.

3.2 Kommunplan 2020

Hur kan nämnd och sektor säkerställa att förmågan till pågående eller planerat effektiviseringsarbete genomförs

Effektiviseringsarbete är redan startade inom flera områden, bland annat uppföljningen av beslut gällande hemtjänst som kommer att ske i hemvårdsteam för att bättre kunna bedöma rätt hemtjänstnivå. De förslag på åtgärder som kräver politiska beslut kommer att presenteras för nämnden kontinuerligt under 2020. I dagsläget finns beslut om succesiv avveckling av korttidsboendet på Bergmästaren, vilket hade en förväntad effektiviseringseffekt om ca 2,0 mnkr 2020. Det är dock svårt att ge en exakt konsekvensbeskrivning av effekterna utifrån Covid-19 pandemin på effektiviseringsarbetet inom omvårdnadsnämnden, men den senast gjorda prognosen finns i avsnittet nedan.

Kommer effektiviseringsarbetet att försenas och vad ger det för ekonomiska effekter

Prognos för helåret 2020 ekonomiska effekter av Covid-19

Avveckling av korttidsplatser -2,0 mnkr

Prognosen på grund av den försenade tidplanen gällande avvecklingen av korttidsboendet på Bergmästaren förväntas uppgå till ca minus 2,0 mnkr för omvårdnadsnämnden vid årets slut enligt den senaste beräkningen.

Vård- och omsorgsboende, effektivisering av personalplanering -25,0 mnkr

Prognosen på grund av den försenade tidplanen gällande arbetet med schemaplanering/-optimering inom vård- och omsorgsboenden förväntas uppgå till ca minus 25,0 mnkr för omvårdnadsnämnden vid årets slut enligt den senaste beräkningen.

4 Sammanfattning av de viktigaste händelserna

Situationen med Covid-19-pandemin är och har varit helt dominerande under våren. I princip all verksamhet och kraft har fått ställa om och anpassa sig efter detta nuläge. Detta kommer att påverka måluppfyllelsen i alla delar särskilt för Omvårdnadsnämnden.